

PROBLEMATIKA UPORABE PIROTEHNIČNIH IZDELKOV MED BOŽIČNO-NOVOLETNIMI PRAZNIKI 2017/2018 - ANALIZA

Na podlagi letnega načrta dela Uprave uniformirane policije GPU smo opravili analizo problematike uporabe pirotehničnih izdelkov med božično novoletnimi prazniki 2017/2018.

Tudi v letu 2017 smo nadaljevali z akcijo »BODI ZVEZDA, NE MEČI PETARD!« in sicer pod sloganom »Željo po hrupu lahko izživiš tudi drugače« saj se je skozi dosedanje obdobje pokazalo, da lahko le s preventivnim pristopom spreminjamo navade občanov, predvsem mladoletnikov glede uporabe pirotehničnih izdelkov.

Zelo dobro lahko ocenimo izvedene naloge in aktivnosti PU in PP, ki so vodile ali se vključevale v različne projekte na regionalnem in lokalnem nivoju, pri tem pa so za posredovanje sporočila o nevarnostih uporabe pirotehničnih izdelkov dobro sodelovale tudi z državnimi in lokalnimi mediji.

Tudi letos je za nastanek poškodb največji vzrok objestnost in nepremišljenost in sicer predvsem pri mladoletnikih, ki so uporabljali prepovedane izdelke kupljene na črnem trgu.

1. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI POLICIJE

Temelj preventivnih aktivnosti je tudi v lanskem letu predstavljal projekt "Bodi zvezda, ne meči petard". Vsebine in osnovnega namena projekta zaradi dolgoročne naravnosti nismo spreminjali, saj je dobro sprejet in prepoznaven. Letos je v preventivni akciji sodeloval smučarski skakalec in policist Peter Prevc. Število razdeljenih preventivnih plakatov je bilo enako kot v prejšnjem letu, kaže pa se potreba, da se število plakatov še dodatno poveča, saj je interes po takšnem osveščanju javnosti vsako leto večji. Pri tem je bil velik poudarek na osveščanju in seznanjanju učencev osnovnih šol z nevarnostmi in posledicami pri uporabi pirotehničnih izdelkov. Prav tako smo tudi v letošnjem letu dobro sodelovali z različnimi mediji (radio, TV, tiskani mediji) na vseh ravneh organiziranosti policije. Pri tem so mediji odigrali zelo pozitivno vlogo pri seznanjanju javnosti (predvsem mladine) o nevarnostih pri uporabi pirotehničnih izdelkov in osveščanju.

Policijske uprave so zagotovile izvedbo naslednjih nalog in aktivnosti:

- medijsko opozarjanje javnosti na prepoved nakupa, posesti in uporabe pirotehničnih izdelkov kategorije 2 in 3, katerih glavni učinek je pok ter nevarnosti pri njihovi nepravilni uporabi, pristojnosti in ukrepanje policije v primeru kršitev;
- razdelitev na GPU pripravljenih plakatov osnovnim šolam in predstavitev problematike v posameznih oddelkih;
- represivno ukrepanje v primeru ugotovljenih kršitev.

2. PREGLED UKREPOV, POŠKODB IN DOGODKOV

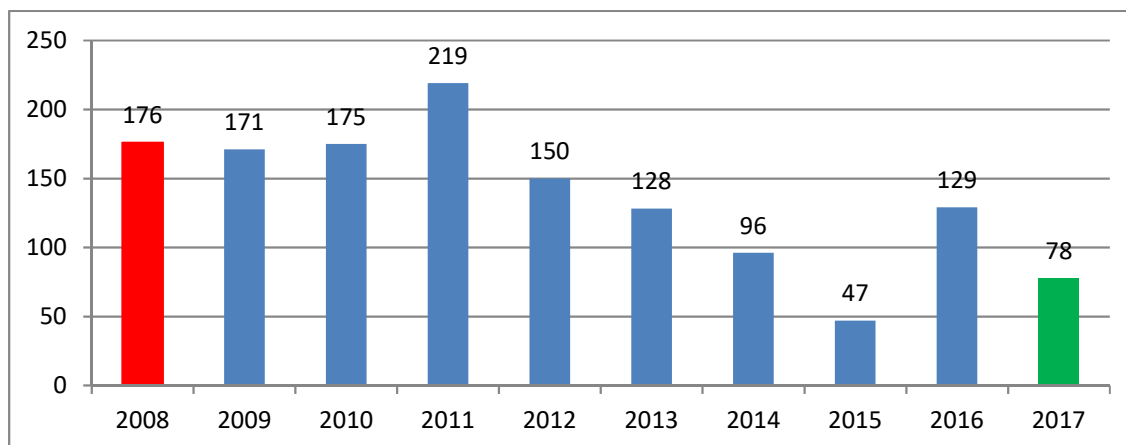
Tabela 1: Pregled represivnih ukrepov policije, poškodb ter poškodovanj premoženja

	Kršitve		Poškodbe oseb				Poškodovanje premoženja	
			SKUPAJ		MLADOLETNI			
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
CE	35	15	1*	1+1*	1*	0	1	0
KP	0	11	1	0	1	0	9	0
KR	14	3	0	0	0	0	3	2
LJ	29	15	2+1*	1+1*	1+1*	0	21	12
MB	30	11	0	2+1*	0	2+1*	4	2
MS	12	4	0	1*	0	0	3	1
NG	13	2	0	0	0	0	1	4
NM	16	17	1	0	1	0	0	0
SKUPAJ	129	78	(4+2*) 6	(4+4*) 8	(3+2*) 5	(2+1*) 3	42	21

* HTP

Policisti so v času od 01. 12. 2017 do 10. 1. 2018 ugotovili 78 kršitev določb Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Od tega je bilo 42 kršitev, ki so jih storile mladoletne osebe. Zoper mladoletne kršitelje je bilo podanih 38 obdolžilnih predlogov, podanih je bilo 17 kazenskih ovadb (poškodovanje tujega premoženja), 6 krat je bilo podano poročilo na CSD. Podanih je bilo 12 poročil Centru za socialno delo. Tudi v preteklem letu je bilo največ ugotovljenih prekrškov po 6. in 7. točki 48. člena ZEPI (prodaja, kupuje, poseduje ali uporablja ognjemetne izdelke, ki so namenjeni le pravnim osebam ali podjetnikom, ki imajo ustrezno dovoljenje, ali ognjemetne izdelke kategorije F2 in F3, katerih glavni učinek je pok, ali dovoli uporabljati baterije iz kategorije F3 do 1000 g neto mase eksplozivnih snovi in fontan iz kategorije F3 do 750 g neto mase eksplozivnih snovi v posameznem izdelku fizični osebi, ki še ni stara 18 let, uporablja ognjemetne izdelke kategorije F1, katerih glavni učinek je pok na krajih, na katerih je njihova uporaba prepovedana ali jih uporablja izven dovoljenega časa).

Največ kršitev so obravnavali policisti PU Novo mesto, sledijo PU Celje in PU Ljubljana. Najmanj kršitev je bilo ugotovljenih na območju PU Nova Gorica, PU Kranj in PU Murska Sobota.

Graf 1: Kršitve v obdobju 2008 – 2017

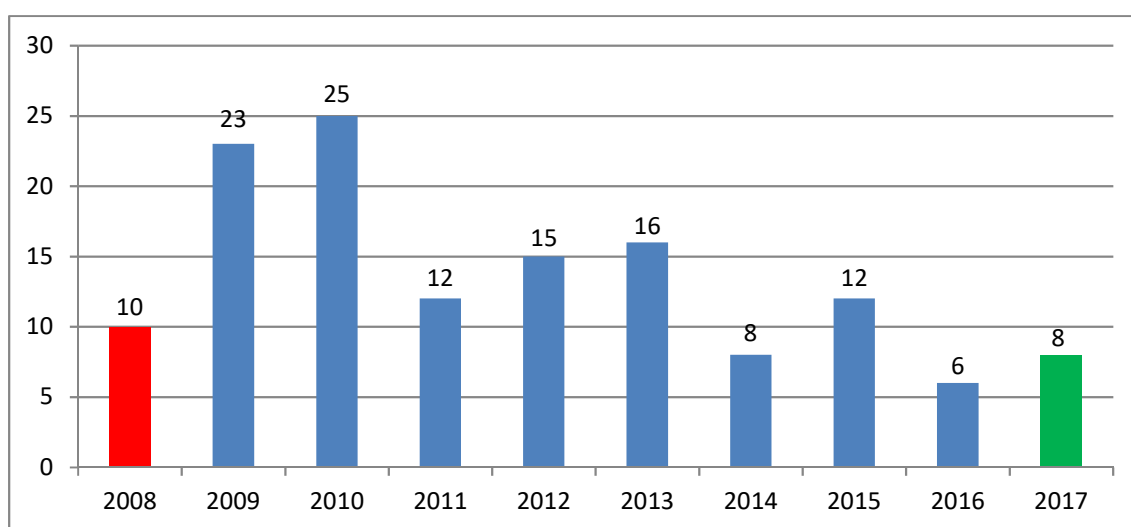
3. TELESNE POŠKODBE PRI UPORABI PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Število telesnih poškodb se je v primerjavi z lanskim obdobjem povečalo iz 6 na 8. Poškodbe so nastale predvsem zaradi nepravilnega ravnanja (neupoštevanje navodil proizvajalca) in nepremišljenosti posameznikov. Od tega so se poškodovali 3 mladoletniki. Eden je utrpel hudo telesno poškodbo. Pri odraslih poškodovanih so trije utrpeli hudo telesno poškodbo.

Pri lažjih telesnih poškodbah je šlo za ožganine, udarnine in praske. Posledica pri hudih telesnih poškodbah pa je bila poškodba bobniča (perforacija), poškodba obraza (zlom obraznih kosti), poškodbi oči (v enem primeru izguba vida) in poškodbo prstov (amputacija kazalca in sredinca).

V primerjavi z lanskim obdobjem se je zmanjšalo število telesnih poškodb pri mladoletnikih iz 5 na 3.

Pri lahkih telesnih poškodbah so bile najpogostejše poškodbe obraza, oči in rok (opekline).

Graf 2: Število telesno poškodovanih v obdobju 2008 - 2017

Tabela 2: Pregled podatkov o številu kršitev, poškodbah in vrsti pirotehničnega izdelka, ki je povzročila poškodbo

skupno število kršitev	78
število kršitev mladoletnih oseb	42
skupno število telesnih poškodb	8
poškodbe po starostnih skupinah:	
a) do 13 leta	1
b) od 14 do 17 leta	1
c) 18 let in več	6
vrsta poškodbe oziroma kateri del telesa je bil poškodovan:	
a) poškodba oči	2
b) poškodba obraza	3
c) poškodba rok	3
d) poškodba nog	0
e) drugo,	1 (poškodba sluha)

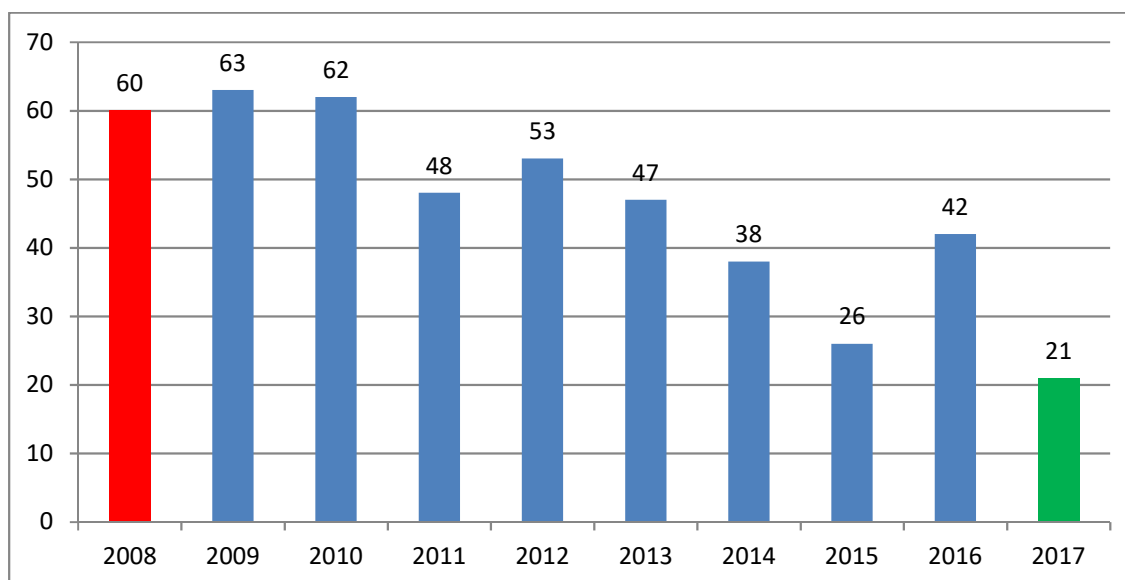
resnost poškodbe:	
a) lahka telesna poškodba	4
b) huda telesna poškodba	4
c) drugo,	0
spol poškodovanih oseb	m
vrsta pirotehničnega izdelka, ki je povzročila poškodbo, npr. baterija, raketa, fonatana, petarda	Petard, raketa, baterija, doma sestavljen pirotehnični izdelek
ali se je nesreča zgodila zaradi nepravilne uporabe ali nepravilnega delovanja izdelka	1

4. POŠKODOVANJE PREMOŽENJA Z UPORABO PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Policisti so obravnavali 21 primerov poškodovanj premoženja. Večina poškodovanj tudi tokrat kaže na očiten namen poškodovanja tuje stvari, kot na primer poškodovanje cvetličnih korit, okenskega stekla, zabojnikov za smeti, avtomata za prodajo pijač, cipres, gospodarskega poslopja, poštnega nabiralnika in vrtno lope. Obravnavali so tudi požara na kozolcu in stanovanjski hiši. V obeh primerih je šlo za nepravilno uporabo ognjemetnega izdelka.

Največ poškodovanj so obravnavali na območju PU Ljubljana 12, PU Nova Gorica 4 in PU Maribor 3.

Zoper storilce je bilo podanih 17 kazenskih ovadb in 4 poročila na ODT.

Graf 3: Število poškodovanj premoženja v obdobju 2008 – 2017

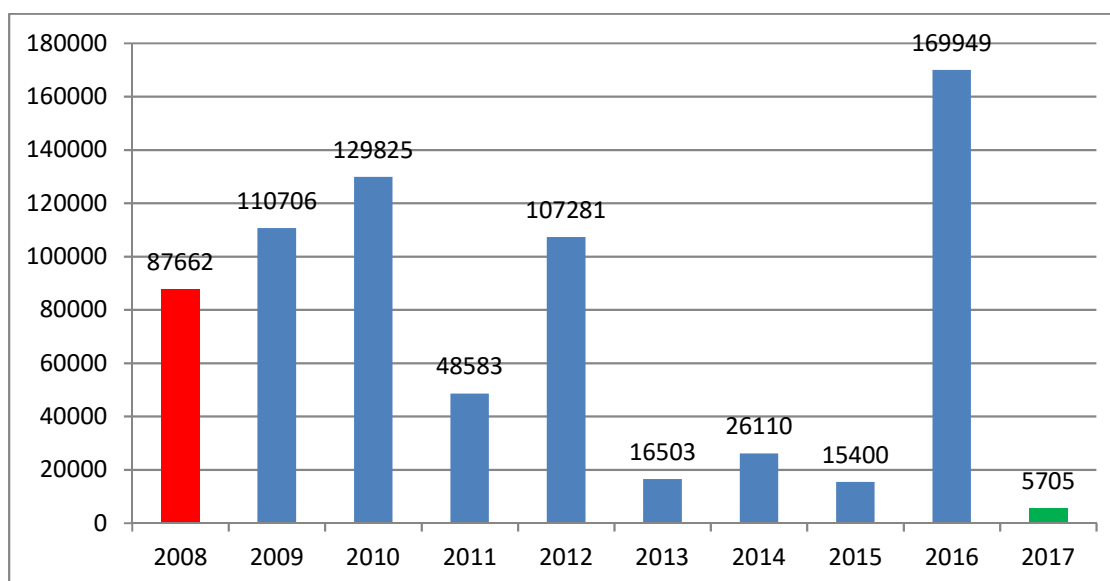
5. ŠTEVILO ZASEŽENIH PIROTEHNIČNIH IZDELKOV

Tabela 3: Pregled podatkov o zaseženih pirotehničnih izdelkih

	Meja		Notranjost		Skupaj	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
CE	99	757	5645	496	5744	1253
KP	0	89	219	72	219	161
KR	0	0	2921	0	2921	0
LJ	277	0	155052	343	155329	343
MB	43	0	3248	1560	3291	1560
MS	0	0	551	123	551	123
NG	0	0	313	4	313	4
NM	0	1706	1581	555	1581	2261
SKUPAJ	419	2552	169530	3153	169949	5705

Policisti so zasegli 5705 kosov pirotehničnih izdelkov. Večina pirotehničnih izdelkov je bila zasežena v notranjosti države. Glede na prejšnja leta je viden porast zasegov na meji, saj so policisti zasegli 2552 kosov pirotehničnih izdelkov.

Pri zasegih je bila najbolj uspešna PU Novo mesto z 2261 zaseženimi pirotehničnimi izdelki, sledijo PU Maribor s 1560 in PU Celje s 1253 zaseženimi pirotehničnimi izdelki.

Graf 4: Zaseženi pirotehnični izdelki v obdobju 2008 - 2017

Policija se je v obdobju od 1. 12. 2017 do 10. 1. 2018 odzvala na vse klice državljanov, povezane z nezakonito uporabo pirotehničnih izdelkov, policisti pa so v vseh primerih ugotavljali elemente prekrškov in kaznivih dejanj.

V prednovoletnem obdobju 2016/2017 je bilo opravljenih tudi 9 skupnih nadzorov v sodelovanju FURS, TIRS in IRSNZ.

6. ZAKLJUČEK

Spremljanje statističnih podatkov o ukrepih policije tudi v zadnjem letu kaže na zmanjšanje kršitev po Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih. Kot je razvidno iz grafa smo v letošnjem letu zabeležili podobno število kršitev kot v letu 2014, kar kaže na dejstvo, da so občani vse bolj osveščeni.

Še vedno opažamo, da so večino kršitev (54%) storile mladoletne osebe.

Vsi poškodovani so bili moškega spola. Najpogostejša razloga za nastanek poškodb sta objestnost in nepremišljenost pri mladoletnikih, pri starejših pa nepremišljenost in neupoštevanje navodil proizvajalca.

Ponovno velja pohvaliti zelo konstruktiven prispevek medijev pri osveščanju in opozarjanju na možnost poškodb pri nepravilni uporabi pirotehničnih izdelkov. Še vedno velja, da lahko le s skupnimi naporimi dosežemo spreminjanje navad ter krepitev zavesti državljanov, da so pirotehnični izdelki ob nepravilni uporabi lahko zelo nevarni in povzročajo hude poškodbe.

Naloge policije na tem področju je potrebno še vedno izvajati z vidika doslednega spoštovanja zakonodaje in s tem povezanega represivnega ukrepanja v primerih ugotovljenih kršitev, samostojnega vodenja in vključevanja v preventivne aktivnosti ter sodelovanja z drugimi organi.

V letošnjem letu nismo prejeli nobenih pobud občanov glede nedovoljene uporabe pirotehničnih izdelkov.

Tudi za v bodoče naj velja proaktiven pristop policije, saj že s samo prisotnostjo na terenu preprečimo pok marsikaterega pirotehničnega izdelka. Ponovno se je izkazalo, da je potrebno že v začetku oktobra pričeti z načrtovanjem aktivnosti za preprečevanje negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov, predvsem z osveščanjem mladostnikov v osnovnih šolah in osveščanju občanov preko različnih medijev.

Tudi v letošnjem letu se je izkazalo, da smo s svojo prisotnostjo in delom v in okoli osnovnih šol preprečevali preprodajo nevarnih in prepovedanih pirotehničnih izdelkov učencem, zato predlagamo, da se s takšnimi aktivnostmi nadaljuje tudi v prihodnje.

Uprava uniformirane policije ocenjuje, da je bilo delo policijskih uprav pri preprečevanju negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov uspešno. S svojim delom v skupnosti, osveščanju mladih v osnovnih šolah in z osveščanjem preko medijev so policisti animirali tako mladostnike, ki niso množično posegali po prepovedanih pirotehničnih izdelkih kot starše, občane in ravnatelje OŠ, da so prijavljali kršitelje in predajali prepovedane pirotehnične izdelke policiji.

Uprava uniformirane policije se tudi v letošnjem letu zahvaljuje Sektorju za odnose z javnostmi SGDP GPU, ki je s svojim angažiranjem poskrbelo, da so preventivne aktivnosti potekale v skladu z zastavljenimi cilji (pomoč pri izdelavi preventivnih plakatov, organiziranje novinarske konference, odgovori novinarjem). Zahvaljujemo pa se tudi OVŠ PA za pomoč pri realizaciji plakata »Bodi zvezda, ne meči petard«.